

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1985



BRNO 1987

PALEOLITICKÉ NÁLEZY A STRATIGRAFICKÁ POZOROVÁNÍ V DIVÁKÁCH /okr. Břeclav/

Jiří Svoboda, AÚ ČSAV Brno, Pavel Havlíček, ÚÚG Praha
/Obr. 3-5/

V posledních 10 letech sledoval J. Němeček soustavně paleolitickou stanicí u Divák a získal tak povrchovými sběry reprezentativní kolekci štípané industrie, spadající do starší fáze mladého paleolitu. Současně na lokalitě sbírali M. Oliva a K. Valoch /Oliva 1984/.

V kolekci J. Němečka převažují škrabadla /obr. 3:1-15/ včetně krátkých a vysokých typů /obr. 3:1-2/ a vyčnělých typů /obr. 3:7-8, 15/, charakteristických pro starší fázi mladého paleolitu a zejména pro aurignacien. Výrazně jsou však zastoupena i drasadla /obr. 4:3-4, 9/, což v aurignacienu mimo exploatační oblasti není obvyklé. K tomu přistupuje výskyt plošné retuše, pokrývající nejen povrch listovitého hrotu a dalšího zlomku /obr. 4:1-2/, ale i drasadla /obr. 4:4/ a zobce /obr. 4:5/. Soubor doplňují rydla /obr. 5:1-4/, vruby /obr. 5:8/, zoubkované nástroje /obr. 5:6/, retušované čepele /obr. 3:16/ a kombinace /dvojité škrabadlo, obr. 3:13; škrabadlo/rydlo, obr. 3:8/. Ojedinele se vyskytl hrubotvarý drasadlovitý nástroj z křemenného pískovce /obr. 4:7/.

Jádra jsou převážně hranolová /obr. 5:9, 11-12/, ojedinele plochá /obr. 5:10/ a mladopaleolitického typu /zploštělá/. Surovinově je výrazná především skupina rohovců typu Krumlovský les a křídových rohovců. Menší skupiny tvoří silicity typu pazourku a radiolarit.

Při úpravě meze vedoucí podél j.-jv. okraje lokality byl odkryt podélný profil, na nějž jsme navázali strojovými sondami vedenými kolmo směrem k temeni návrší. Podloží kvartérních sedimentů v okolí je tvořeno ždánicko-hustopečským souvrstvím /paleogén, oligomiocén-egger/; převládají zde pískovce s proplásky vápnitých jílovců. Svažité okolí zkoumaného profilu pokrývá spraš, tvořící návěj na j.-jv. svahu. Jedná se o okrově žlutohnědé, po svahu přemístěné spraše o zjištěné mocnosti až 200 cm, s pseudomyceliemi a záteky CaCO₃. Na rozhraní vrchní 80 cm mocné recentní navážky a svahové hlíny s úlomky cihel a podloží spraše je 10-15 cm mocný bílý karbonátový horizont. Při bazi sprašového souvrství jsou výrazně soliflukci přemístěné zvětralé jílovité pískovce.

V hloubce 110 cm, v povrchové části přemístěné spraše, byl nalezen drobný paleolitický úštěp. Nejspíše není in situ a byl po svahu přemístěn.

Lokalita zasluhuje dalšího sledování.

Literatura:

Oliva, M. 1984: Aurignacká stanice u Divák /okr. Břeclav/. Příspěvek k problematice stability osídlení v aurignacienu, SPFFBU E 29, 7-26.

Paläolithische Funde und stratigraphische Beobachtungen in Diváky /Bez. Břeclav/. Durch Lesefunde hat man eine Kollektion an Spaltindustrie der älteren Phase des Jungpaläolithikums gewonnen. Sie weist eine Reihe von Aurignacien Merkmalen auf, dessen Eigentümlichkeit durch eine markante Vertretung von Kratzern und flacher Retusche gegeben ist. Bei einer Tastgrabung hat man ein Artefakt im Löss erfasst, vermutlich jedoch in einer versetzten Lage.

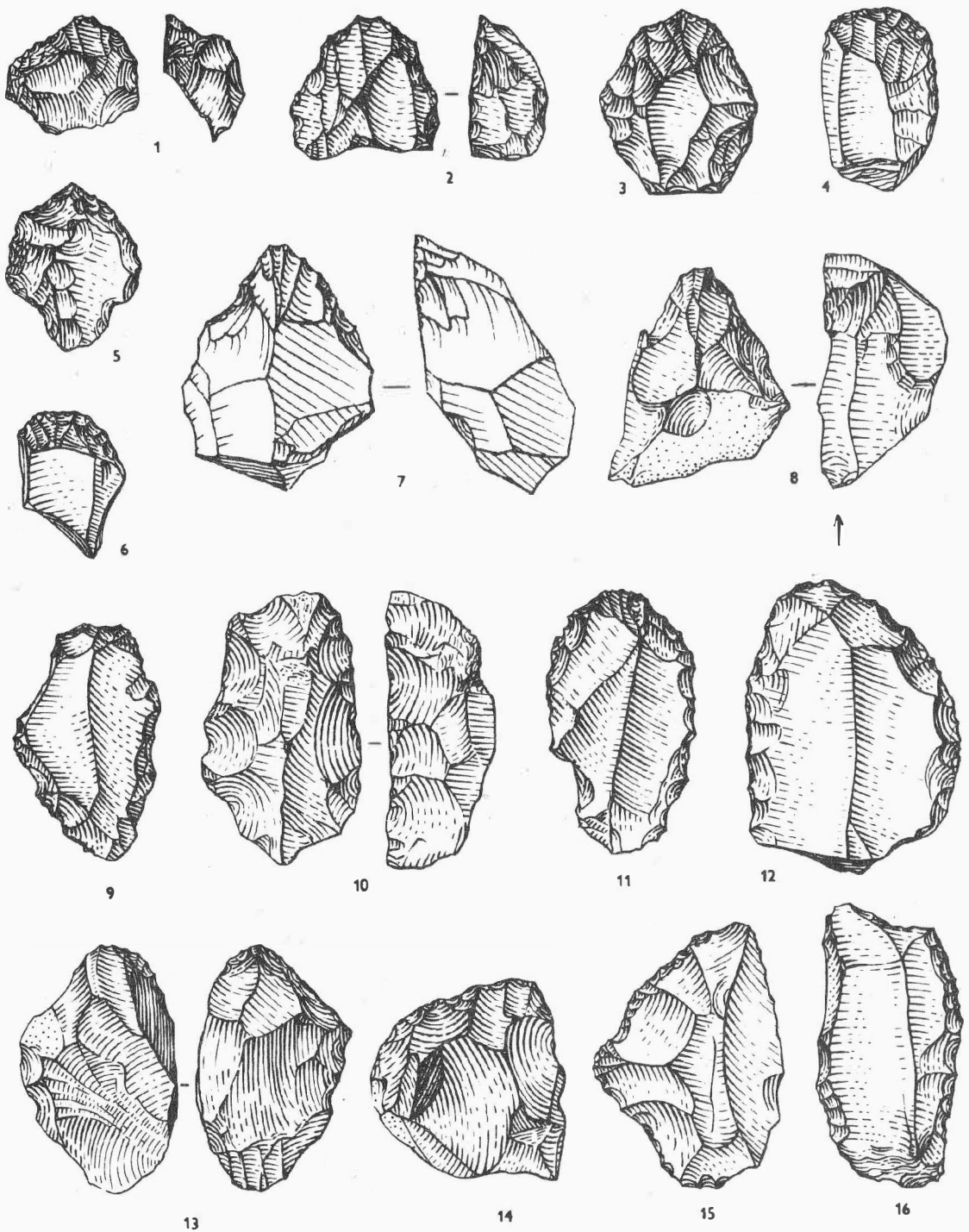
PALEOLITICKÉ NÁLEZY Z VELKÝCH PAVLOVIC /okr. Břeclav/

Jiří Svoboda, AÚ ČSAV Brno
/Obr. 1, 17-18/

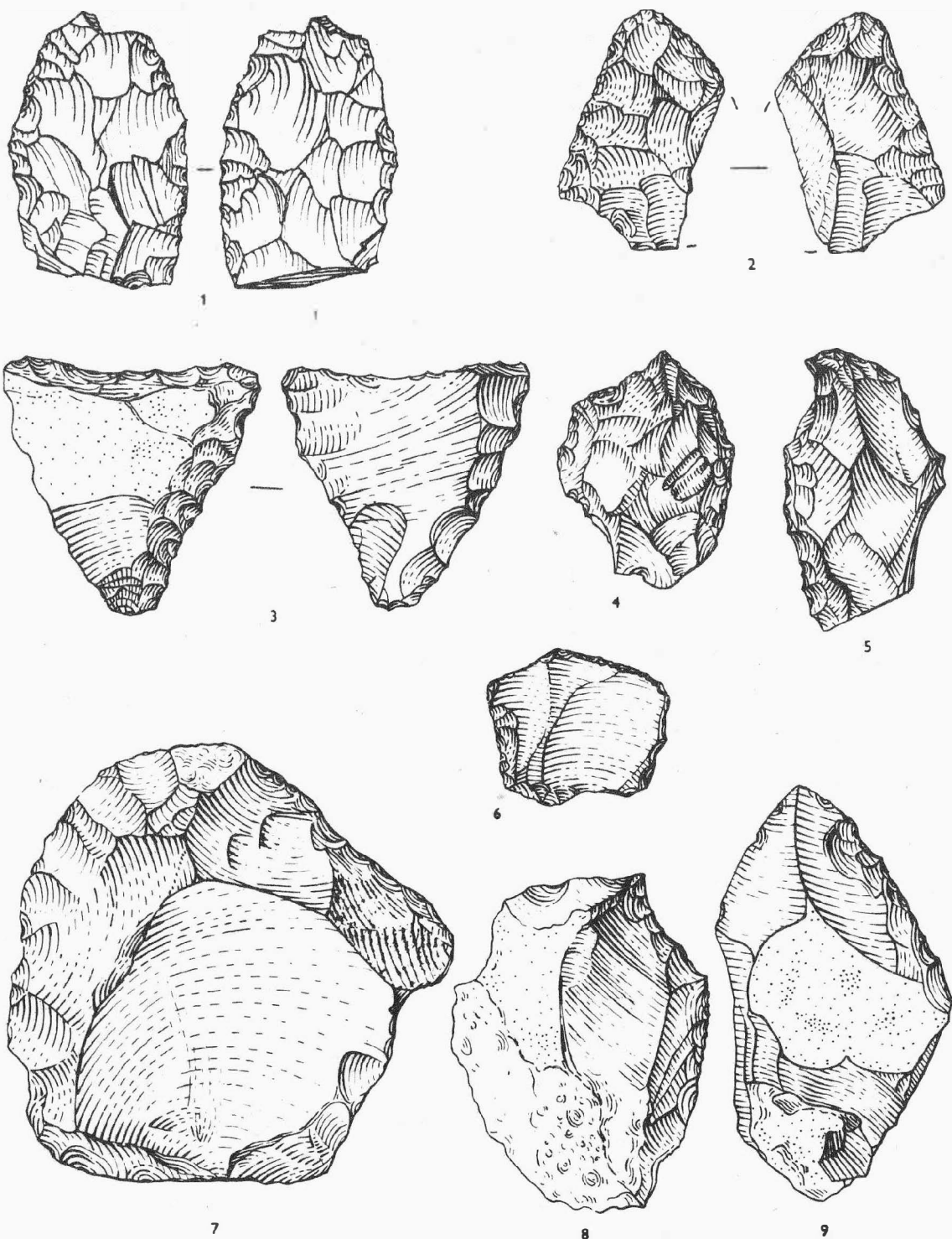
V letech 1984-1985 upozornil O. Jeřábek na prvé doklady paleolitického osídlení z katastru Velkých Pavlovic. Jde o ojedinelé nálezy štípané industrie roztroušené na svazích vyvýšenin při pravém břehu Trkmanky severně od obce. Prvý patinovaný úštěp byl nalezen spolu s blokem rohovcové suroviny na severních svazích Pavlovické Staré hory. Následoval nálezc asymetrického hrotu moustérského typu pro - vážený méně výraznými artefakty z jižních svahů v ohbí Trkmanky.

Paleolitické artefakty z pavlovického katastru doplňují nálezy dvou zlomků mamutích klů, získané při těžbě v cihelně. Oba předměty pocházejí z vrstvy čisté spraše.

Paläolithische Funde aus Velké Pavlovice /Bez. Břeclav/. Aus dem Kataster Velké Pavlovice wurden erstmalig paläolithische Artefakte und Bruchstücke von Mammutstosszähnen gemeldet.

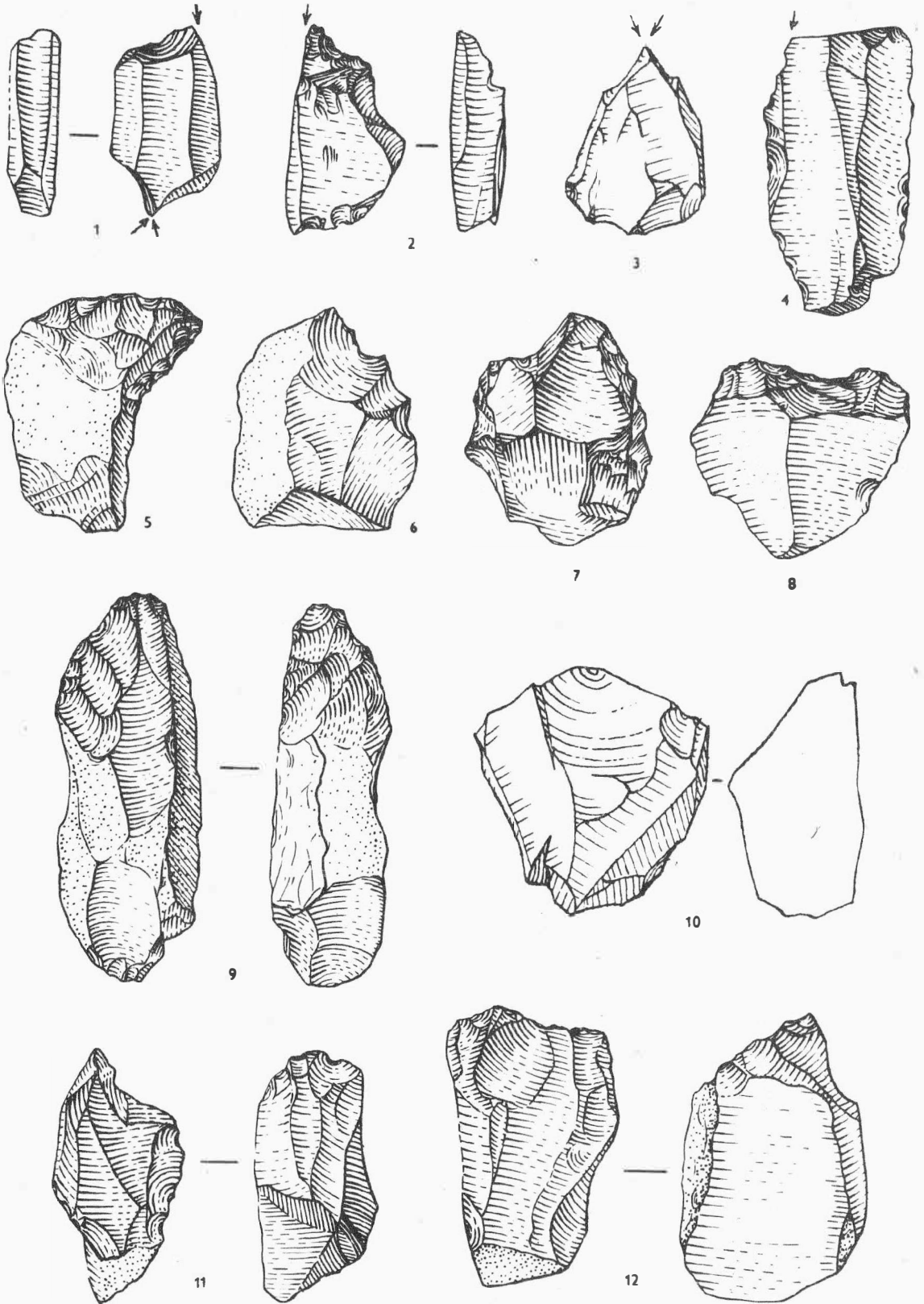


Obr. 3.
 Diváky /okr. Břeclav/. 1 - 15 soubor škrabadel; 16 retušovaná čepel. - 1 - 15 Kollektion von Kratzern;
 16 retuschierte Klinge.



Obr. 4.

Diváky /okr. Břeclav/. 1, 2 listovité hroty; 3, 4, 7, 9 drasadla; 5, 8 zobce; 6 retušovaný ústěp.
 1, 2 Blattspitzen; 3, 4, 7, 9 Schaber; 5, 8 Zinken; 6 retuschiertes Abspliss.



Obr. 5.
 Diváky /okr. Břeclav/. 1 - 4 rydla; 8 vrub; 6 zoubkovaný nástroj; 5, 7 retušované ústěpy; 9 - 12 jádra.
 1 - 4 Stichel; 8 atyp. Kerbe; 6 gezahntes Werkzeug; 5, 7 retuschierte Absplisse; 9 - 12 Kerne.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1985

- Vydává : Archeologický ústav v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková, Dr. J. Unger
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : A. Krechlerová
Na titulním listě : bronzová spona z Kostic
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis : 450 kusů - neprodejné